

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет психології та соціальної роботи
Кафедра соціальної психології

Силабус курсу

ПЕДАГОГІЧНА (АСИСТЕНТСЬКА) ПРАКТИКА

Обсяг	6 кредитів (180 годин)
Семестр, навчання	3 рік навчання
Дні, час, місце	Платформа zoom
Викладач (-і)	Кононенко Оксана
Контактний телефон	
Е-mail	o.kononenko@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра соціальної психології
Консультації	Онлайн-консультації. четвер 14-16. Платформа zoom
Комунікація	Здійснюється через очні зустрічі, Google Classroom, зустрічі он-лайн через Zoom, месенджери та електронну пошту

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Предмет вивчення дисципліни	Педагогічна (асистентська) практика аспірантів є складовою частиною (розділом) освітніх програм вищої освіти – підготовки науково-педагогічних кадрів в аспірантурі, які реалізуються на факультеті психології і соціальної роботи. Організація педагогічної практики спрямована на виконання державних вимог до рівня підготовки аспірантів і забезпечення безперервності і послідовності оволодіння аспірантами навичками педагогічної діяльності.
Місце дисципліни в освітній програмі:	Дисципліна відноситься до обов'язкових курсів
Мета курсу.	Мета курсу - формування системи компетентностей майбутніх науково-педагогічних працівників, здатних здійснювати аналітичне осмислення стану та перспектив розвитку сфери освіти (відповідної спеціальності), створювати та впроваджувати новий зміст освіти та новітні методики (технології) навчання.
Завдання дисципліни:	- Основними завданнями педагогічної асистентської практики є: <ul style="list-style-type: none"> • закріплення і поглиблення теоретичних знань з психології, отриманих під час навчання в аспірантурі; • набуття досвіду проведення всіх форм організації освітнього процесу і видів навчальних занять у закладах вищої освіти; • поглиблення та застосування знань з психології у розв'язанні конкретних педагогічних завдань практики; • інтеграції науково-дослідної та педагогічної діяльності практикантів; • розвиток професійно-педагогічних здібностей на

	<p>основі досвіду практики.</p> <p>Додатковими завданнями педагогічної асистентської практики аспірантів є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • отримання уявлень про діяльність кафедри факультету психології та соціальної роботи на посаді науково-педагогічного працівника у період проходження практики; • впровадження результатів дисертаційного дослідження в освітній процес факультету психології та соціальної роботи; • формування умінь моніторингових досліджень у галузі освіти; • розвиток умінь у галузі формальної, неформальної і інформальної освіти. • стимулювання самовдосконалення майбутніх фахівців-психологів • формування професійних навичок, що сприяє становленню психологічної культури та професійної свідомості; • формування основ психологічної етики, первинних навичок психологічної діяльності, сприяння підвищенню ефективності і якості психологічної діяльності; • практичне закріплення теоретичних знань, підвищення рівня психологічної підготовки.
<p>Компетентності</p>	<p>Інтегральна компетентність – Здатність продукувати нові ідеї, розв’язувати значущі комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері психології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК4. Здатність розв’язувати комплексні проблеми психології на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.</p> <p>СК1. Здатність виокремлювати, систематизувати та прогнозувати актуальні психологічні проблеми, чинники та тенденції функціонування й розвитку особистості, груп і організацій на різних рівнях психологічного дослідження.</p> <p>СК4. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті.</p> <p>СК5. Здатність оцінювати рівень власної фахової компетентності, саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, підвищувати професійну кваліфікацію, бути професійно мобільним.</p> <p>СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності.</p>
<p>Очікувані результати</p>	<p>РН2. Розуміти загальні принципи та методи психології, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері психології та у викладацькій практиці.</p> <p>РН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних</p>

	<p>напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики.</p> <p>РН10. Організувати і здійснювати освітній процес у сфері психології, його наукове, навчально-методичне та нормативне забезпечення, застосувати ефективні методики викладання навчальних дисциплін.</p> <p>РН11. Володіти комунікативними навичками, доступно і аргументовано представляти результати досліджень проблем психологічної теорії та практики, брати участь у фахових дискусіях.</p>
--	---

ОПИС КУРСУ

Форми методи навчання	i	<p>Курс буде викладений у формі занять на базі практики, організації самостійної роботи здобувачів(180 год.).</p> <p>Самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань, підготовки звітної документації: Індивідуальний план проходження практики. Відгук-характеристика керівника практики. Зортфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики (у паперовому вигляді):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (позааудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо. • Розроблені плани-конспекти відкритих залікових занять (не менше однієї лекції, двох практичних, семінарських або лабораторних занять). • Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, практичного, семінарського, лабораторного заняття). • Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми). • План-конспект виховного (позааудиторного, профорієнтаційного) заходу/засідання Укнаукового гуртка/проблемної групи, що провів аспірант.
Зміст навчальної дисципліни		<p>1 тиждень. Знайомство з закладом /установою/ організацією та з основними напрямками роботи в закладі/ установі/організації.</p> <p>2 тиждень: Розробка конспектів лекції: (назви лекції) з наочним наповненням. Методичні розробки до семінарського заняття: (назва семінарського заняття).</p> <p>3 тиждень. Знайомство організацією навчальної та методичної роботи кафедри та факультету. Методичні розробки моделей виховних заходів.</p> <p>4 тиждень: Методичні розробки моделей профорієнтаційного заходу. Психолого-педагогічна характеристика академічної групи.</p>
Перелік рекомендованої літератури		<p style="text-align: center;">Рекомендована література</p> <p>1. Головенкін В.П. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с.</p> <p>2. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях : навчальний посібник. – Харків, 2016. – 260 с.</p>

3. Карамушка Л.М., Іщук О.В. Психологія організаційної культури вищого навчального закладу (у контексті становлення професійної ідентичності студентів): монографія /Л.М. Карамушка, О.В. Іщук . – К.-Запоріжжя : Кругозір, 2015. – 276 с.

4. Педагогіка вищої школи : Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів / С.Г. Немченко, В.В. Крижко, І.Ф. Шумілова, О.М. Старокожко, О.Б. Голік.Бердянськ: БДПУ, 2020. 517 с.

5. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / [В. О. Тюріна, М. О. Котелюх, О. І. Федоренко та ін.]; за заг. ред. О. І. Федоренко; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків : ФОП Бровін О.В., 2020. – 240 с. – ISBN 978-617-7912-47-6.

6. Фурман А.В., Шандрук С.К. Організаційно-діяльнісні ігри у вищій школі : монографія /А.В. Фурман, С.К. Шандрук . – Тернопіль : ТНЕУ, 2014 . – 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Міністерство освіти та науки України <http://mon.gov.ua>
2. Одеський національний університет імені І.І.Мечникова <http://onu.edu.ua>
3. Prometheus - платформа онлайн-освіти в Україні <http://prometheus.org.ua>
4. Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти <https://naqa.gov.ua/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форма підсумкового контролю – диференційований залік.

До захисту практики здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії подаються наступні документи:

1. Індивідуальний план проходження практики.

2. Відгук-характеристика керівника практики.

3. Портфоліо з матеріалами щодо виконання всіх завдань практики (у паперовому вигляді):

- Звіт про підсумки практики, що містить виклад проведеної під час практики роботи, зокрема: перелік проведених навчальних занять, методичної роботи, виховних (позааудиторних, профорієнтаційних) заходів практиканта, перелік відвіданих занять, тощо.

- Розроблені плани-конспекти відкритих залікових занять (не менше однієї лекції, двох практичних, семінарських або лабораторних занять).

- Аналіз одного з відвіданих занять викладачів або інших аспірантів (лекції, практичного, семінарського, лабораторного заняття).

- Підготовлені дидактичні матеріали, наочні засоби навчання (презентації), матеріали, що ілюструють використання інформаційно-комунікаційних та інтерактивних технологій під час проведення занять (кількість, назва, теми).

- План-конспект виховного (позааудиторного, профорієнтаційного) заходу/засідання наукового гуртка/проблемної групи, що провів аспірант.

Документація подається керівнику практики в строки згідно з затвердженим планом роботи.

До захисту практики допускаються здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії, які у повному обсязі виконали індивідуальний план практики і надали пакет документів, передбачених Програмою.

Результати практики та її захист оцінюються на підставі наданих звітних документів, а також висновків, які відображені у відгуку-характеристиці керівника практики.

Підсумковий контроль з педагогічної асистентської практики відбувається у формі диференційованого заліку. При визначенні підсумкової оцінки враховуються результати оцінювання з усіх видів робіт (навчальної, методичної, організаційної), передбачених програмою практики. Оцінювання діяльності аспіранта-практиканта здійснюється згідно Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти Одеського національного університету імені І.І. Мечникова.

Розподіл балів, які отримують аспіранти за практику

№ п/п	Вид роботи	Кількість балів
1	I. Рівень науково-методичної підготовки:	40
2	II. Рівень сформованості системи професійно-педагогічних умінь і якість викладацько-педагогічної діяльності	40
3	Захист практики	20

Критерії оцінювання рівня науково-методичної підготовки аспіранта

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (40-30 балів)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі та на високому рівні володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, уміння працювати з науковими першоджерелами для вирішення завдань практики; демонструє усвідомлення освітніх цілей і завдань; доцільність змісту, форм і методів роботи зі студентами; притаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; оформлює методичні розробки занять і виховних заходів відповідно до дидактичних вимог; демонструє на високому рівні розвинуті уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, ґрунтовність самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.
Добрий рівень (30-20 бали)	Оцінюється робота здобувача, який достатньо повно володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, уміння працювати з науковими першоджерелами для вирішення завдань практики; демонструє усвідомлення освітніх цілей і завдань; доцільність змісту, форм і методів роботи зі студентами; притаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; оформлює методичні розробки занять і виховних заходів відповідно до дидактичних вимог; демонструє на високому рівні розвинуті уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, ґрунтовність самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.
Задовільний рівень (20-10 балів)	Оцінюється робота здобувача, який відтворює значну частину матеріалу, якій свідчить про науково-методичну підготовку аспіранта, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, але не здатний до глибокого, всебічного аналізу, допускає істотні неточності та помилки.

	Може використовувати знання для стандартних практичних ситуацій, має елементарні, нестійкі навички виконання завдання.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (10-0 балів)	Оцінюється робота здобувача, який не володіє фаховими знаннями і методиками викладання фахових дисциплін, теоретичними основами планування освітнього процесу у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово орієнтується в основах планування освітнього процесу, обліку та контролю знань та умінь студентів у закладі вищої освіти, знаннями нормативно-правової та службової документації, оформлює методичні розробки занять і виховних заходів не відповідно до вимог, неpritаманна творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; відсутні уміння цілеспрямовано спостерігати та аналізувати різні форми навчально-виховної роботи зі студентами, відсутні навички щодо до ґрунтовного самоаналізу (власної педагогічної діяльності) та аналізу роботи колег.

Критерії оцінювання рівня сформованості системи професійно-педагогічних умінь і якості викладацько-педагогічної діяльності аспіранта-практиканта

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (40-30 балів)	Оцінюється робота здобувача, який у повному обсязі та на високому рівні демонструє відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; володіння методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; ефективність застосування та творча інтерпретація інноваційних педагогічних технологій; якість підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Добрий рівень (30-20 бали)	Оцінюється робота здобувача, який демонструє достатньо повно відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; володіє методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; ефективно застосовує інноваційні педагогічні технології; демонструє достатній рівень якості підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Задовільний рівень (20-10 балів)	Оцінюється робота здобувача, який демонструє на задовільному рівні відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; відтворює частково володіння методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; не здатний до глибокого, всебічного аналізу ефективності застосування інноваційних педагогічних технологій; допускає істотні неточності та помилки щодо підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного) спрямування.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (10-0 балів)	Оцінюється робота здобувача, який не демонструє відповідність лекційних, практичних, семінарських, лабораторних, індивідуальних занять сучасним дидактичним вимогам до навчальних занять у закладах вищої освіти; не володіє методикою організації та проведення різних видів діяльності зі студентами; неефективно застосовує педагогічні технології; відсутні навички якості підготовки, організації і проведення заходу виховного (профорієнтаційного)

	спрямування.
--	--------------

Критерії оцінювання захист практики

Оцінка	Критерії оцінювання рівня досягнень
Високий рівень (20-15 балів)	Звіт про практику оформлений повністю згідно вимог та представлений вчасно. Відповідь на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів високим рівнем знань, навичок та вмінь.
Добрий рівень (15-10 бали)	Звіт про практику оформлено згідно вимог, але містить деякі недоліки. Відповідь на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів достатнім рівнем знань, навичок та вмінь.
Задовільний рівень (10-5 балів)	Звіт про проходження практики оформлений з численними помилками або не в повному обсязі. На захисті аспірант проявив слабкі знання, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання.
Незадовільний рівень з можливістю відпрацювання (5-0 балів)	Здобувач порушував індивідуальний графік проходження практики. Завдання не виконані. Щоденник практики не заповнений. Оформлення звіту не відповідає вимогам, зміст завдань у звіті не розкрито. На запитання комісії відповіді надати не може

За результатами звітування та підсумування всіх видів виконаних робіт виставляється підсумковий бал за практику.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Критерії
90 - 100	A	відмінно	зараховано	Проведення лекцій та семінарських занять. Продемонстрована активність та ініціативність у виконанні доручень керівника практики. Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння аспіранта застосовувати і творчо використовувати теоретичні та практичні знання. У щоденнику аспіранта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. Звіт про проходження практики оформлений у відповідності до вимог та має практичне значення. Відповідь аспіранта на питання під час захисту вичерпна та свідчить, що аспірант оволодів практичними навичками.

85-89	B	Добре	Продемонстрована помірна активність у виконанні доручень керівника від бази практики. Завдання практики виконані правильно, але недостатньо повно. У щоденнику аспіранта зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики. У звіті розкрита програма практики, але мають місце окремі недоліки неprincipiального характеру. Аспірант на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання.
75-84	C		Оцінка керівника від бази практики – «добре». Завдання практики виконано, але неповно, в ході виконання завдань наявні незначні помилки. Мають місце окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника. Допущені граматичні та стилістичні помилки; мають місце неточності у розрахунках при проведенні аналізу; на захисті аспірант продемонстрував задовільні знання; мають місце неповні відповіді під час захисту.
70-74	D	Задовільно	Оцінка керівника від бази практики – «задовільно». В ході виконання завдань допускалися помилки. Щоденник оформлено недбало. Звіт про проходження практики оформлений з численними помилками або не в повному обсязі. На захисті аспірант проявив слабкі знання, не зумів задовільно відповісти на поставлені під час захисту.
60-69	E		Оцінка керівника від бази практики – «задовільно». Завдання виконано з суттєвими помилками. Щоденник недооформлено. Звітні документи оформлені з помилками. Здобувач неспроможний дати пояснення до наданих в звіті матеріалів, що свідчить про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетенціями.

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	Здобувач порушував індивідуальний графік проходження практики. Завдання не виконані. Щоденник практики не заповнений. Оформлення звіту не відповідає вимогам, зміст завдань у звіті не розкрито. На запитання комісії відповіді надати не може.
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	На базу практики не з'явився. Відсутні звітні документи: звіт, щоденник з практики та характеристика.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Політика щодо академічної доброчесності:	Здобувачі повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Кодекс академічної доброчесності учасників освітнього процесу Одеського національного університету імені І.І.Мечникова http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/acad-dobrochesnost.pdf . У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.
Політика щодо відвідування та запізнень:	Роботи, виконання і здача яких здійснюється з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів). Перескладання заліку можливе із дозволу деканату за наявності поважних причин або за письмовою заявою (апеляцією) здобувача до декана
Мобільні пристрої	Дозволяється використання мобільних пристроїв на практичних заняттях за необхідності групової роботи у спеціальних Додатках.
Поведінка в аудиторії:	Всі здобувачі беруть активну участь у заняттях: опитуваннях, дискусіях, під час практичних занять. Виконують всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми. Всі здобувачі повинні дотримуватимуться правил поведінки в аудиторії на засадах партнерських стосунків, взаємоповаги, взаємопідтримки та взаємодопомоги.